

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ ตำบลบาระเหนือ
อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส

Factors that affect the success of the Yato women's groups, Baraenu
Sub-district, Narathiwat province

อิสมาแอล เจะเล็ง¹

Email: cismael.10@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะและเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะมีดังนี้ 1) บรรยากาศของกลุ่มมีความเป็นกันเอง เอื้อต่อการทำงาน 2) การอภิปรายกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกแต่ละคน 3) การเข้าใจและยอมรับวัตถุประสงค์ของกลุ่ม 4) การยอมรับฟังเหตุผลของกันและกัน 5) การแก้ปัญหากรณีขัดแย้ง 6) การตัดสินใจร่วมกัน 7) การวิจารณ์แบบตรงไปตรงมา 8) มีอิสระในการแสดงความรู้สึกรู้สึกและความคิด 9) มีการมอบหมายงาน สอนงาน 10) ผู้นำกลุ่มได้รับการยอมรับด้วยคุณสมบัติความเป็นผู้นำ ไม่ใช่ด้วยอิทธิพลหรืออำนาจส่วนตัว และ 11) มีอิสระภาพในการทำงานของกลุ่ม สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ คือ สมาชิกอยากจะแยกกลุ่มและเรื่องของการพูดจา

คำสำคัญ กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม, กลุ่มสตรี

Abstract

This research aims to study the factors that affect the success of the Yato women's groups and to study the problems and obstacles in the implementation of the Yato women's groups. Using qualitative research methods. The study found that the factors that affect the success of the Yato women's groups there are the following 1) Atmosphere of the group are contributing to the work. 2) Discussing openly about the contributions of each member. 3.) Understand and accept the objectives of the group. 4) Accept the reason of each other. 5) Solve the case conflicts 6) Decision together. 7) Reviews, straightforward. 8) Have the freedom to express your feelings and thoughts. 9) There is a coaching assignments. 10) Group leader recognized with leadership qualifications, not by personal power or influence and 11) Have the freedom to do the work of the group. For operational barriers of the Yato group's members wanted to split the group and moderate.

Keywords Group work process, Women's group

บทนำ

ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่เกิดในสังคมไทย คือ การประสบปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสำคัญต่างในระดับโลกภูมิทัศน์ใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันในหลายด้านส่งผลให้ทุกประเทศต้องปรับตัว วิกฤตเศรษฐกิจและกลยุทธ์การพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับภาคอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมในการกระจายรายได้ระหว่างภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรมอย่างเห็นได้ชัด แนวโน้มในปัจจุบันสัดส่วนของภาคอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ส่วนสัดส่วนของภาคเกษตรกรรมลดลง แต่การจ้างแรงงานของเกษตรกรรมยังคงสูงเท่าอุตสาหกรรม สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย โดยระบุสาระสำคัญประการหนึ่งคือ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีฐานการพัฒนาที่ครอบคลุมทั่วถึงและยั่งยืนพร้อม ทั้งเศรษฐกิจฐานรากให้มีความหลากหลายและแข็งแกร่งมากขึ้น โดยการสร้างโอกาสเพื่อให้เกิดผู้ประกอบการใหม่สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน และสร้างโอกาสอย่างเท่าเทียมในการเข้าถึงระบบตลาดในทุกระดับ สร้างงานให้ภาคอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้นควบคู่ไปกับการเพิ่มผลิตภาพแรงงานและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์เพื่อเป็นฐานในการสร้างรายได้ ยกระดับและสร้างเสถียรภาพรายได้เกษตรกรรมพร้อมกับการพัฒนาอาชีพและแนวทางสร้างรายได้เสริมนอกฤดูกาล สนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งทุนในการประกอบอาชีพที่กว้างขวางและกระจายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึงมากขึ้น ควบคู่กับการพัฒนาทักษะความสามารถทั้งด้านการผลิตและการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มโอกาสการประกอบสัมมาชีพที่หลากหลาย การพัฒนากลุ่มสตรีเป็นเรื่องที่มีความสำคัญไม่เพียงระดับประเทศเท่านั้นแต่ได้มีการตระหนักถึงความสำคัญนี้ในระดับสากลด้วยดังจะเห็นได้จากการมีแผนปฏิบัติการของโลกว่าด้วยการพัฒนากลุ่มสตรี (world plan of action for U.N. Decade of woman) (วิเศษ สุจินพรหม, 2544) และการเปิดโอกาสให้กลุ่มสตรีเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทุกระดับนั้นควรจะต้องเป็นเกณฑ์ตัดสินมิให้ใช้เพศเป็นข้อจำกัดเช่นในวิถึปฏิบัติดั้งเดิม (ไพรัตน์ เตชะรินทร์, 2526)

ปัจจุบันองค์กรภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานกลุ่มอาชีพในท้องถิ่นที่สำคัญหน่วยงานหนึ่ง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด (โกวิทย์ พวงงาม, 2544) และการดำเนินงานกลุ่มอาชีพเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจฐานรากภายในชุมชน ซึ่งการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพในปัจจุบัน การส่งเสริมพัฒนากลุ่มอาชีพเป็นนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างรายได้ด้วยการนำทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพก่อนให้เกิดรายได้กลับสู่ชุมชน บ้านยาโตะ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 6 ตำบลบาเระเหนือ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส เดิมเป็นส่วนหนึ่งของบ้านอาตะบือระ หมู่ที่ 2 ต่อมาได้แยกหมู่บ้านเมื่อปี 2547 ลักษณะการประกอบอาชีพโดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา เลี้ยงปศุสัตว์ จำพวกโคกระบือ การทำสวนยางทั้งในพื้นที่และต่างถิ่น ประชากรวัยทำงานส่วนใหญ่จะทำงานในพื้นที่และไปทำงานต่างถิ่นบ้าง ลักษณะทางเศรษฐกิจ รายได้ส่วนใหญ่มาจากการการประกอบอาชีพที่หลากหลาย ถึงไม่มากพอแต่สามารถอยู่กินโดยไม่อดอยาก เกษตรกรรมมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความเป็นชนบทสามารถไปมาหาสู่กันได้ การลงแขกทำนาเช่นอดีตได้เปลี่ยนเป็นการจ้างมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อจุนเจือซึ่งกันและกัน มีบางกลุ่มประกอบอาชีพรับราชการและค้าขายลักษณะการอยู่อาศัยจะดีขึ้น กลุ่มสตรีในประเทศไทย ถือว่ามีจำนวนกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมดของประเทศไทย จึงนับได้ว่าเป็นกำลังที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติโดยเฉพาะ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

อย่างยิ่งกลุ่มสตรีควรได้รับการพัฒนาให้มีบทบาททั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างจริงจังเพื่อ
แก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของกลุ่มสตรีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง, 2549)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มสตรี กรณีศึกษากลุ่มสตรีบ้านยาโตะ ตำบลบาระ
เหนือ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นข้อมูลให้กับผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องได้
ทราบและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ ตำบลบาระเหนือ อำเภอบาเจาะ
จังหวัดนราธิวาส สมาชิกของกลุ่มสตรีนี้มีจำนวนทั้งหมด 20 คน และได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วย
วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะที่มีความรู้ความสามารถ
ในการปฏิบัติและความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ
(Qualitative research) อันประกอบไปด้วยกระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึก

2. ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ดังนี้ คือ 1.กำหนดปัญหาการวิจัย 2.ออกแบบการวิจัย 3.กำหนด
กลุ่ม 4.เก็บรวบรวมข้อมูล 5.วิเคราะห์ข้อมูล 6.สรุปและอภิปรายผล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ด้วยการพูดคุยอย่างไม่เป็น
ทางการ (Informal Interview) สุ่ม และจดบันทึก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์แบบบรรยายเชิงพรรณนาซึ่งได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และจด
บันทึกดังนี้

1.บรรยากาศของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ

บรรยากาศของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ เป็นบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน สมาชิกทุกคนสามารถปรับตัว
เข้าหากันได้ เช่น บางคนพูดเสียงดังมากก็จะปรับโทนเสียงให้เหมาะสม ทำให้กลุ่มสตรีบ้านยาโตะประสบ
ความสำเร็จในการทำงานเป็นทีม

2.การอภิปรายกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของแต่ละคน

กลุ่มสตรีบ้านยาโตะจะมีการอภิปรายกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกแต่ละคน โดย
ที่จะมีการนั่งพูดคุยอภิปรายกันเดือนละ 1 ครั้งเป็นอย่างน้อย ทำให้สมาชิกทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำงาน

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

อย่างเต็มที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ เช่น สมาชิกคนนี้ขาดบ่อย เหมือนจะไม่ให้ความร่วมมือ สมาชิกมีปัญหาอะไรไหม

3.งานหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่ม สมาชิกทุกคนมีความเข้าใจและยอมรับ

งานหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่ม สมาชิกทุกคนมีความเข้าใจและยอมรับ การทำงานตรงนี้เป็นการทำงานที่ได้เสริม ทำให้มีกิจกรรมทำร่วมกันและมีการร่วมมือกันภายในชุมชน การที่สมาชิกทุกคนเข้าใจ วัตถุประสงค์ของกลุ่มอย่างชัดเจน ทำให้การทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะประสบความสำเร็จ

4.สมาชิกกลุ่มยอมรับเหตุผลของกันและกัน

สมาชิกทุกคนในกลุ่มยอมรับฟังเหตุผลของกันและกัน รับฟังปัญหาต่างๆ สมาชิกทุกคนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นริเริ่มและสร้างสรรค์ต่อกลุ่ม เช่น บรรจุกฎเกณฑ์ควรมีลักษณะที่ สวยงาม ออกแบบโดยสมาชิกในกลุ่มเอง สมาชิกกลุ่มยอมรับเหตุผลของกันและกันทำให้การทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะประสบความสำเร็จ

5.การแก้ปัญหากรณีขัดแย้ง

กลุ่มสตรีบ้านยาโตะมีปัญหากรณีขัดแย้ง คือสมาชิกต้องการที่จะแยกกลุ่ม ทำให้กลุ่มขาดความเป็นเอกภาพในการทำงาน จากปัญหาดังกล่าวทำให้ต้องมีการประชุมปรึกษาหารือกันจนได้ข้อยุติว่าไม่แยกกลุ่ม เพื่อความเป็นเอกภาพและคุณภาพเดียวกันของงาน ทำให้กลุ่มสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพดังเดิม

6.เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจ

กลุ่มสตรีบ้านยาโตะใช้ความเห็นร่วมกันส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ จะเป็นการตัดสินใจร่วมกัน ทำให้ลักษณะการทำงานเป็นทีมไปในทิศทางเดียวกัน เช่น มีสมาชิกบางคนจะขึ้นราคาผลิตภัณฑ์ เพราะวัตถุดิบแพง แต่สมาชิกหลายคนไม่เห็นด้วย เพราะยังไม่ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มจึงไม่ขึ้นราคาผลิตภัณฑ์

7.การวิจารณ์

การวิจารณ์ของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะเป็นการวิจารณ์แบบตรงไปตรงมา ไม่มีการมุ่งโจมตีกันเป็นการส่วนตัว ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ทำให้กลุ่มเกิดการพัฒนาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ เช่น สมาชิกคนนี้ขาดงานบ่อย แต่เพราะความจำเป็นที่ต้องดูแลลูก เนื่องจากสามีป่วยร่างกายไม่แข็งแรง

8.การแสดงความรู้สึกของสมาชิก

สมาชิกกลุ่มสตรีบ้านยาโตะมีอิสระในการแสดงความรู้สึกและความคิดในการที่จะนำมาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาทั้งปัญหาส่วนบุคคล/การทำงานของกลุ่ม ทุกคนเข้าใจความรู้สึกของกันและกันในประเด็นต่างๆที่ถกเถียงกัน ทำให้สามารถหาทางออกร่วมกันและแก้ปัญหาต่างๆได้ นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน เช่น มีช่วงหนึ่งที่สมาชิกอยากจะแยกกลุ่ม แต่หลังจากได้แสดงความคิดเห็นกันทุกคนแล้ว วิเคราะห์ผลกระทบที่จะตามมา กลุ่มก็ตัดสินใจไม่แยก

9.การปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน

กลุ่มสตรีบ้านยาโตะมีการมอบหมายงาน สอนงาน ทำงานแทนกันได้ การปฏิบัติงานได้รับการยอมรับ เป็นอย่างดี เช่น วันนี้สมาชิกต้องอยู่หน้าเตาอบ แต่พรุ่งนี้ต้องไปเตรียมวัตถุดิบ ดังกล่าว จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ

10.บทบาทของผู้นำกลุ่ม

ผู้นำกลุ่มสตรีบ้านยาโตะได้รับการยอมรับโดยคุณสมบัติ อาทิเช่น รับผิดชอบต่อความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม มีวิสัยทัศน์ มีความซื่อสัตย์ มีคำแนะนำ ตักเตือนให้คำปรึกษาแก่กลุ่มสมาชิก มีการพูดจาที่ดี เป็นผู้สนับสนุนที่ดี ทำให้การปฏิบัติงานของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะเป็นไปในลักษณะพร้อมใจร่วมมือกัน บทบาทของผู้นำกลุ่มจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ

11.การมีอิสรภาพในการทำงานของกลุ่ม

สมาชิกทุกคนมีอิสรภาพ สามารถหยุดงานได้เมื่อมีงานหลักที่ต้องปฏิบัติ เช่น ต้องเร่งกรีดยางก่อนหน้าฝนจะมา แต่จะมีการตรวจสอบผลงานของตนเองเป็นระยะๆว่าจะทำงานให้ดีขึ้นได้อย่างไร การตรวจสอบผลงานของสมาชิกเป็นระยะๆ จะทำให้สมาชิกกลุ่มสตรีบ้านยาโตะสามารถพัฒนาการทำงานของตนเองและส่งผลดีต่อการทำงานเป็นทีมต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะและเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสังเกต การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1.บรรยากาศของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ

บรรยากาศของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ เป็นบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน สมาชิกทุกคนสามารถปรับตัวเข้าหากันได้ เช่น บางคนพูดเสียงดังมากก็จะปรับโทนเสียงให้เหมาะสม ทำให้กลุ่มสตรีบ้านยาโตะประสบความสำเร็จในการทำงานเป็นทีม

ดังนั้นบรรยากาศของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะที่เอื้อต่อการทำงาน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะในการทำงานเป็นทีม

2.การอภิปรายกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของแต่ละคน

กลุ่มสตรีบ้านยาโตะจะมีการอภิปรายกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกแต่ละคน โดยจะมีการนั่งพูดคุยอภิปรายกันเดือนละ 1 ครั้งเป็นอย่างน้อย ทำให้สมาชิกทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างเต็มที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะ เช่น สมาชิกคนนี้ขาดบ่อยเหมือนจะไม่ให้ความร่วมมือ สมาชิกมีปัญหาอะไรไหม

ดังนั้นการอภิปรายกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของแต่ละคน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะในการทำงานเป็นทีม

3.งานหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่ม สมาชิกทุกคนมีความเข้าใจและยอมรับ

งานหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่ม สมาชิกทุกคนมีความเข้าใจและยอมรับ การทำงานตรงนี้เป็นการทำงานที่ได้เสริม ทำให้มีกิจกรรมทำร่วมกันและมีการร่วมมือกันภายในชุมชน การที่สมาชิกทุกคนเข้าใจวัตถุประสงค์ของกลุ่มอย่างชัดเจน ทำให้การทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะประสบความสำเร็จ

ดังนั้นงานหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่ม สมาชิกทุกคนมีความเข้าใจและยอมรับ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะในการทำงานเป็นทีม

4.สมาชิกกลุ่มยอมรับเหตุผลของกันและกัน

สมาชิกทุกคนในกลุ่มยอมรับฟังเหตุผลของกันและกัน รับฟังปัญหาต่างๆ สมาชิกทุกคนกล้าที่จะ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

แสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะการแสดงความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ต่อกลุ่ม เช่น บรรจุงานที่ควรมีลักษณะที่
สวยงาม ออกแบบโดยสมาชิกในกลุ่มเอง สมาชิกกลุ่มยอมรับเหตุผลของกันและกันทำให้การทำงานเป็นทีมของ
กลุ่มสตรีบ้านยาไต่ประสบความสำเร็จ

ดังนั้นการที่สมาชิกกลุ่มยอมรับเหตุผลของกันและกัน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ
การทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่

5.การแก้ปัญหากรณีขัดแย้ง

กลุ่มสตรีบ้านยาไต่มีปัญหากรณีขัดแย้ง คือสมาชิกต้องการที่จะแยกกลุ่ม ทำให้กลุ่มขาดความเป็น
เอกภาพในการทำงาน จากปัญหาดังกล่าวทำให้ต้องมีการประชุมปรึกษาหารือกันจนได้ข้อยุติว่าไม่แยกกลุ่ม
เพื่อความเป็นเอกภาพและคุณภาพเดียวกันของงาน ทำให้กลุ่มสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพดังเดิม

ดังนั้นการแก้ปัญหากรณีขัดแย้งของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จใน
การทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่

6.เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจ

กลุ่มสตรีบ้านยาไต่ใช้ความเห็นร่วมกันส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ จะเป็นการตัดสินใจ
ร่วมกัน ทำให้ลักษณะการทำงานเป็นทีมไปในทิศทางเดียวกัน เช่น มีสมาชิกบางคนจะขึ้นราคาผลิตภัณฑ์
เพราะวัตถุดิบแพง แต่สมาชิกหลายคนไม่เห็นด้วย เพราะยังไม่ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มจึงไม่ขึ้นราคา
ผลิตภัณฑ์

ดังนั้นการใช้ความเห็นร่วมกันส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จในการทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่

7.การวิจารณ์

การวิจารณ์ของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่เป็นการวิจารณ์แบบตรงไปตรงมา ไม่มีการมุ่งโจมตีกันเป็นการ
ส่วนตัว ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ทำให้กลุ่มเกิดการพัฒนาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงาน
เป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่ เช่น สมาชิกคนนี้ขาดงานบ่อย แต่เพราะความจำเป็นที่ต้องดูแลลูก เนื่องจาก
สามีป่วยร่างกายไม่แข็งแรง

8.การแสดงความรู้สึกของสมาชิก

สมาชิกกลุ่มสตรีบ้านยาไต่มีอิสระในการแสดงความรู้สึกและความคิดในการที่จะนำมาเป็นเครื่องมือ
ในการแก้ปัญหาของกลุ่ม ทำให้สามารถหาทางออกร่วมกันและแก้ปัญหาต่างๆได้ นำไปสู่ความสำเร็จในการ
ทำงาน เช่น มีช่วงหนึ่งที่สมาชิกอยากจะแยกกลุ่ม แต่หลังจากได้แสดงความคิดเห็นกันทุกคนแล้ว วิเคราะห์
ผลกระทบที่จะตามมา กลุ่มก็ตัดสินใจไม่แยก

9.การปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน

กลุ่มสตรีบ้านยาไต่มีการสอนงาน ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ทำให้การปฏิบัติงานของกลุ่มสตรีบ้านยา
ไต่ได้รับการยอมรับเป็นอย่างดี

ดังนั้นการปฏิบัติงาน การมอบหมายงานดังกล่าว จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ
การทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่

10.บทบาทของผู้นำกลุ่ม

ผู้นำกลุ่มสตรีบ้านยาไต่ได้รับการยอมรับโดยคุณสมบัติ อาทิเช่น รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม
มีวิสัยทัศน์ มีความซื่อสัตย์ มีคำแนะนำ ตักเตือนให้คำปรึกษาแก่กลุ่มสมาชิก มีการพูดจาที่ดี เป็นผู้สนับสนุนที่

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

ดีทำให้การปฏิบัติงานของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่จะเป็นไปในลักษณะพร้อมใจร่วมมือกัน บทบาทของผู้นำกลุ่มจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่

11. การมีอิสรภาพในการทำงานของกลุ่ม

การมีอิสรภาพในการทำงานของกลุ่มและมีการตรวจสอบผลงานของตนเองเป็นระยะๆ จะทำให้สมาชิกกลุ่มสตรีบ้านยาไต่สามารถพัฒนาการทำงานของตนเองส่งผลดีต่อการทำงานเป็นทีมต่อไป

ดังนั้นการมีอิสรภาพในการทำงานของกลุ่ม จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่

อภิปรายผลการวิจัย

1. บรรยากาศของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่

บรรยากาศ คือ องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่ออารมณ์ และความรู้สึกของคนทำงาน บรรยากาศในที่ทำงานถือเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ จะได้คิดงานออกมาให้สร้างสรรค์สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า

สอดคล้องกับการศึกษาของ นายสุเชษฐ์ พันธุ์แก้ว (2550:บทคัดย่อ) บรรยากาศการปฏิบัติงานของบุคลากรที่สังกัด เทศบาลตำบลในจังหวัดน่าน จากการศึกษาพบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์ควรมีการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน เช่น กิจกรรมเข้าค่ายละลายพฤติกรรม ปีละ 1-2 ครั้ง จัดแข่งขันกีฬาภายในหรือจัดให้มีการพบปะสังสรรค์ ผู้บริหารรวมถึงฝ่ายสภาควรทำตัวเป็นตัวอย่างในการเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ จะทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน

2. การอภิปรายกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของแต่ละคน

การอภิปรายกันอย่างเปิดเผยเป็นสิ่งที่ดี เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูลความรู้ได้โดยเท่าเทียมกัน สมาชิกแต่ละคนมีความรู้ มีสิทธิ์ และมีโอกาสอภิปรายได้ อันแสดงถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในกลุ่ม

สอดคล้องกับการศึกษา กัลยา มหาวัน (2550:บทคัดย่อ) การใช้การอภิปรายกลุ่มเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดและการเขียนภาษาอังกฤษ พบว่า การอภิปรายกลุ่มทำให้มีทักษะทางสังคมสูงขึ้น

3. งานหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่ม สมาชิกทุกคนมีความเข้าใจและยอมรับ

วัตถุประสงค์ของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่ คือการมีรายได้เสริม มีกิจกรรมทำร่วมกันและมีการร่วมมือกันภายในชุมชน การที่สมาชิกทุกคนมีความเข้าใจและยอมรับในวัตถุประสงค์ของกลุ่มทำให้กลุ่มสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับการศึกษา ณิชฐิมล โลพันธ์ศรี (2543:บทคัดย่อ) ผลของการปรับใช้แนวคิดการบริหารแบบยึดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานการพยาบาลต่อความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ จากการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ หลังการปรับใช้แนวคิดการบริหารแบบยึดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานพยาบาลสูงกว่าก่อนการปรับใช้แนวคิดการบริหารแบบยึดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานพยาบาล

4. สมาชิกกลุ่มยอมรับเหตุผลของกันและกัน

การที่สมาชิกกลุ่มยอมรับเหตุผลของกันและกัน ทำให้กลุ่มสตรีบ้านยาไต่สามารถแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม การยอมรับเหตุผลของกันและกันของกลุ่มสตรีบ้านยาไต่จึงเป็นสิ่งที่ดีสำหรับทีม

สอดคล้องกับงานวิจัยของ นายสุเชษฐ์ พันธุ์แก้ว (2550:บทคัดย่อ) บรรยายการปฏิบัติงานของบุคลากรที่สังกัด เทศบาลตำบลในจังหวัดน่าน จากการศึกษาพบว่า ควรมีการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน เช่น กิจกรรมเข้าค่ายละลายพฤติกรรม ปีละ 1-2 ครั้ง จัดแข่งขันกีฬาภายในหรือจัดให้มีการพบปะสังสรรค์ ผู้บริหารรวมถึงฝ่ายสภาควรทำตัวเป็นตัวอย่างในการเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์จะทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน

5.การแก้ปัญหากรณีขัดแย้ง

ความขัดแย้งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้จากการทำงานเป็นกลุ่ม เนื่องจากสมาชิกมีความแตกต่างกันทั้งในด้านพันธุกรรม การอบรมเลี้ยงดูและสิ่งแวดล้อม จึงทำให้มีความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อไหร่ก็ตามที่สมาชิกรู้สึกถึงความไม่เท่าเทียมกันหรือความไม่เสมอภาคกัน ก็จะทำให้เกิดความไม่พอใจและขัดขวางไม่ให้อีกเพื่อนสมาชิกหนึ่งได้ในสิ่งที่ต้องการด้วย ก่อให้เกิดความไม่ลงรอยกัน นำไปสู่ผลกระทบต่างๆ ตามมา แต่กลุ่มสตรีบ้านยาโตะมีการแก้ปัญหากรณีขัดแย้งทันทีด้วยการสอบถามถึงมูลเหตุของปัญหา จึงลดปัญหากรณีขัดแย้งอย่างรุนแรงได้ ทำให้กลุ่มสตรีบ้านยาโตะสามารถทำงานได้ตามที่กลุ่มตั้งใจไว้

สอดคล้องกับการศึกษาของ วิเชียร วิทย์อุดม. (2555). การบริหารความขัดแย้งในองค์กร จากการศึกษาพบว่า กระบวนการแก้ปัญหาความขัดแย้ง เริ่มตั้งแต่จะต้องมีการกำหนดหรือระบุปัญหาความขัดแย้ง วิเคราะห์ปัญหา ทำความเข้าใจปัญหา ต่อด้วยการหาสาเหตุของปัญหา เพื่อที่จะได้ทำความเข้าใจในตัวปัญหา แล้วจึงมากำหนดวิธีการแก้ไขที่เหมาะสม ซึ่งเป็นการหาหนทางหรือวิธีการต่างๆ ซึ่งมีหลากหลายวิธีมาประยุกต์ใช้และให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ แล้วจึงต่อด้วยการวางแผนปฏิบัติงานว่าควรจะทำอะไร อย่างไร เมื่อไหร่ ที่ไหน และสุดท้ายคือ การประเมินผลของการปฏิบัติตามแผน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นวิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ถ้าในองค์กรมีทรัพยากรจำกัดก็ต้องหาทรัพยากรเพิ่มขึ้นเพื่อให้พอเพียง หรือถ้ามีความขัดแย้งอาจจะใช้วิธีการหลีกเลี่ยง หรือประนีประนอม เป็นต้น ซึ่งความขัดแย้งในระดับที่เหมาะสมจะเป็นผลดีต่อองค์กร ส่วนความขัดแย้งที่มากเกินไปจะส่งผลเสียต่อองค์กร

6.เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจ

กลุ่มสตรีบ้านยาโตะใช้ความเห็นร่วมกันส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ ทำให้ลักษณะการทำงานเป็นทีมไปในทิศทางเดียวกัน

สอดคล้องกับศึกษาของ อัจฉรา สุตเสรีฐสิน (ม.ป.ป) Team Learning จากการศึกษาพบว่า ในการตัดสินใจหรือการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ Senge เห็นว่า การเรียนรู้เป็นทีมมี 3 ลักษณะสำคัญ ได้แก่ 1. สมาชิกทีมต้องมีความสามารถในการคิดพิจารณาตีปัญหาหรือประเด็นให้แตก หลายหัวร่วมกันคิดย่อมดีกว่าการให้บุคคลคนเดียวคิด 2. ภายในทีมต้องมีการทำงานที่สอดประสานกันเป็นอย่างดีคิดในสิ่งใหม่และแตกต่างมีความไวใจต่อกัน 3. บทบาทของสมาชิกทีมหนึ่งที่มีต่อทีมอื่นๆ ขณะที่ทีมหนึ่งสมาชิกเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การประพฤติปฏิบัติของทีมนั้นยังส่งผลต่อทีมอื่น ๆ ด้วย ซึ่งจะช่วยให้การสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้มีพลังมากขึ้น

7.การวิจารณ์

การวิจารณ์ของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะเป็นการวิจารณ์แบบตรงไปตรงมา ทำให้ทีมเกิดการพัฒนา

สอดคล้องกับการศึกษาของ ฐาสินี บัวขาว (2560:บทคัดย่อ) อิทธิพลของบุคลิกภาพของทีม ความฉลาดทางอารมณ์ของทีม ความเหนียวแน่นในทีมที่มีต่อประสิทธิผลของทีมครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี จากการศึกษาพบว่า ทีมครูผู้สอนวิชาภาษาไทยมีประสิทธิผลของทีมโดยรวม ประสิทธิผลของทีมด้านการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและด้าน

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

ความพึงพอใจของสมาชิกในระดับสูง มีบุคลิกภาพของทีมแบบหัวน้ำในในระดับต่ำ บุคลิกภาพของทีมแบบเปิดเผยตนเอง บุคลิกภาพของทีมแบบเปิดรับประสบการณ์ บุคลิกภาพของทีมแบบประนีประนอม บุคลิกภาพของทีมแบบมีความรับผิดชอบในระดับสูง มีความฉลาดทางอารมณ์ของทีมในระดับสูง มีความเหนียวแน่นในทีมโดยรวม ความเหนียวแน่นในทีมด้านสังคมและด้านงานในระดับสูง

8. การแสดงความรู้สึกของสมาชิก

สมาชิกกลุ่มสตรีบ้านยาโตะมีอิสระในการแสดงความรู้สึกและความคิด ทำให้ทีมสามารถหาทางออก ร่วมกันและแก้ปัญหาต่างๆได้

สอดคล้องกับการศึกษาของ ทศนีย์ ตั้งวรรณวิทย์ (2557:บทคัดย่อ) บทบาทของทรัพยากรบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของสถานประกอบการในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากศึกษาพบว่า ภาพรวมบทบาทของทรัพยากรบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของ สถานประกอบการในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการรับมอบหมายงานตามความรับผิดชอบ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในทีม ด้านการกำหนดภารกิจและเป้าหมายของทีมงาน ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามลำดับ

9. การปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน

กลุ่มสตรีบ้านยาโตะมีการสอนงาน ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ทำให้การทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะได้รับการยอมรับเป็นอย่างดี

สอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉรา สุดเสรีฐสิน (ม.ป.ป) Team Learning จากศึกษาพบว่า ทีมสามารถพัฒนาขีดความสามารถประสานสัมพันธ์กันได้อย่างดี แนววิธีฝึกฝนสร้างการเรียนรู้ของทีมที่ดีและคุ้มค่า นั้น ทำได้โดยผ่านการพูดคุย และการอภิปราย ของผู้คนในองค์กร ทีมในองค์กรที่ขาดการปรับทิศทางทำความเข้าใจระหว่างกันก่อนจะมีพลังงานที่สูญเสียมากมายขาดทิศทางร่วมกัน ขาดการประสานสัมพันธ์ที่ดี ดังนั้น Senge จึงให้ความสำคัญของการปรับแนวปฏิบัติให้ตรงกันว่าเป็นเงื่อนไขสำคัญก่อนที่จะมีการเพิ่มอำนาจในการปฏิบัติให้แก่บุคคลหรือทีม

10. บทบาทของผู้นำกลุ่ม

ผู้นำกลุ่มสตรีบ้านยาโตะได้รับการยอมรับโดยไม่ใช่ด้วยอิทธิพลหรืออำนาจส่วนตัวเหนือสมาชิก แต่ด้วยบทบาทการเป็นผู้นำที่ได้แสดงออกมา ทำให้การทำงานเป็นทีมของกลุ่มสตรีบ้านยาโตะเป็นไปในลักษณะพร้อมใจร่วมมือกัน

สอดคล้องกับการศึกษาของ ปาณิสรา ขวัญชู (2555:บทคัดย่อ) บทบาทผู้นำกลุ่มในการอนุรักษ์อาชีพทอผ้า ยกดอกของกลุ่มอาชีพทอผ้าวัดต้นแก้ว ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จากการศึกษาพบว่า บทบาทผู้นำกลุ่มที่มีผลต่อการบริหารงานของกลุ่มผ้าทอวัดต้นแก้ว กลุ่มทอผ้ายกดอกวัดต้นแก้ว อาศัยความเชื่อมั่น ศรัทธาในตัวผู้นำกลุ่มซึ่งจะมีผลสะท้อนต่อการตัดสินใจมีผลทำให้การดำเนินงานตามลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปได้

11. การมีอิสรภาพในการทำงานของกลุ่ม

การมีอิสรภาพในการทำงานของกลุ่มและมีการตรวจสอบผลงานของตนเองเป็นระยะๆ จะทำให้สมาชิกกลุ่มสตรีบ้านยาโตะสามารถพัฒนาการทำงานของตนเองส่งผลดีต่อทีมต่อไป

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภศิริ สุทธินิติวงศ์ (2560:บทคัดย่อ) การศึกษาปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยทัศนคติต่อการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมของ พนักงานระดับปฏิบัติการในย่านอโศก จังหวัดกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาประสบการณ์การทำงาน มีผลต่อประสิทธิผลการ ทำงานเป็นทีมของพนักงานระดับปฏิบัติการโดยรวมแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1.แนวคิดหลักการทำงานเป็นทีมตามหลักทฤษฎีของดักส์ลาร์ช แมกเกรเกอร์ มีความครอบคลุมใน ทุกๆด้าน หากนำหลักการทำงานเป็นทีมดังกล่าวนี้ไปปฏิบัติ ทีมจะมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จใน การดำเนินงาน

2.ควรศึกษาข้อมูลเชิงลึกและทำการวิจัยในแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของกลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

กัลยา มหาวิน.(2549).การใช้การอภิปรายกลุ่มเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดและเขียนภาษาอังกฤษ และทักษะสังคม.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

โกวิท พวงงาม.(2544).การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.

กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง.(2549). มาตรฐานการส่งเสริมการพัฒนากลุ่มสตรี. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อปปี้ (ประเทศไทย).

ณัฐมิล โลพันธ์ศรี.(2543).ผลของการปรับใช้แนวคิดการบริหารแบบยี่ดัดอุปสรรคในการปฏิบัติงานการ พยาบาลต่อความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ.วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปาณิสรา ขวัญชู.(2555).บทบาทผู้นำกลุ่มในการอนุรักษ์อาชีพทอผ้ายกดอกของกลุ่มอาชีพทอผ้าวัดต้นแก้ว ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน.วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พรพรรณ คำมัน.(2550).ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรน้ำใสใต้ ตำบลชัยชุมพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ไพรัตน์ เดชะรินทร์.(2527). “นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชน ยุทธศาสตร์การพัฒนา ปัจจุบันของประเทศไทย” ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการ พิมพ์.

วิเศษ สุจินพรหม.(2544).การเคลื่อนไหวในพื้นที่สาธารณะของผู้หญิงในการจัดการป่าชุมชน จังหวัดลำพูน. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย.(2542).พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย.อัลมะ ดีนะฮ์ อัลมุเนาะเราะฮ์: ศูนย์กษัตริย์ฟาฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

สามารถ ญาณะรักษ์. (2538).ผลของการเข้ากลุ่มฝึกอบรมที่มีต่อการทำงานเป็นกลุ่มของพนักงานบริษัท เอ็น.ที.เอส.สตีลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) จังหวัดชลบุรี.วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยา การแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุขเชษฐ์ พันธุ์แก้ว.(2550).บรรยากาศการปฏิบัติงานของบุคลากรที่สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

อิสริย์ เหลืองวิสัย .(2545).ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในงานด้านจิตใจ การทำงานเป็นกลุ่มกับพฤติกรรมความเป็นวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์.วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัศวิน เบญจขรณ์.(2550).ภาวะผู้นำและบรรยากาศองค์การของหัวหน้างานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

เอกชัย เอื้อเฟื้อ .(2537).การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้นำและด้านการทำงานเป็นกลุ่ม สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร/กรุงเทพฯ.